

Uppsala vid sekelskiftet: Promenadernas stad

Radio Uppland 20 sept 01

Jag har suttit på stadsbibliotekets Uppsala-rum och plöjt igenom mängder med minneslitteratur där grånade män minns sin studietid. Det allt överskuggande intrycket av dessa böcker är att det man sysslade mest med var att promenera.

Den eviga ungdomens stad” deklamerade dessa böcker. ”Den Eviga Ynglingens stad” hade passat bättre ty där tågade tydligen en evig ström av ynglingar fram och tillbaka med sina vita mössor längs den grumliga lilla ån. De promenerade i grupp ut till Eklundshof där de skrev patetiska oden till kor, träd och grästuvor. Eller ynglingar och ynglingar, förresten. Där vandrade ofta feta medelålders herrar som på något sätt räknades till den studerande ungdomen.

Det promenerades till Grindstugan för en punsch och promenerade vidare till Flottsund för ytterligare punsch. Man tågade till musik, man tågade utan, man tågade i marsch och i valstakt. Ja, man kunde till och med på polischef Raabs order ”avancera baklänges”. Man tågade med standar och banderoller, ordensband och för fosterlandet. Man tågade för Danmark, Norge Island och konungen. Man traskade upp på Åsen, till Geijers Gång där man höll fäniga tal till kvinnan (Gerdas mindes hur Mamma Sofi berättat om när pianisten Helena Nyblom hade kastat ett glas vin över Gunnar Wennerberg), examinerade grodbestånd eller sjöng sånger om månen och försmådd kärlek. Och som inte det skulle räckt exerceerade man frivilligt på Polacksbacken för att sedan raskt och käckt marschera till Rickomberga att övnings skjuta på fasan, skeppsrätta och raphöna. Enstaka penningstinna adelsstudenter red på stövarjakt till Kronparken och Sunnersta. Våldiga jägare och få byten. På hemvägen sköt man snöskator i Slottsbacken med pistol. Överallt promenerades det. Dag och natt. Man promenerade i grupper till Stora Torget för att slåss, gruffa och rensa luften. Man tågade för frihetens, blodets och kärlekens skull, romantiskt överspända damer med drömmar om starka armar, om näpna fröknar, som porslinspjäser, imposanta professorskor, snälla flickor som gjorde själfulla tolkningar av musik, skickliga i konsten att anordna en god middag, med ett prononcerat intresse för gourmandise, och man vandrade för att svettas av sig de heta känslorna inför professorsdöttrarna med mörka, allvarliga ögon.

Man promenerade i samlad tropp till sommarbålar, sexor, zwycker, serenader, nattligt supande och horhus. Med händerna på ryggen flanerade man längs järnvägen och samtalade upprört om matlagets bensoppor och för löst gräddade plättar. Ibland dräpte man någon katt i den skumma aftenstunden, drack dess gravöl och dissekerade den på sitt lokus, i vetenskapens namn alltmedan någon framstående OD-ist förnöjde sällskapet

med sina musikaliska prestationer. Man traskade till exkursioner vid Kronåsens avlagringar, till åsgropar och till lawn-tennisbanan i Kristinasalen på slottet. Eller man traskade till von Bahrska häcken och sköt sig för pannan. Ibland traskade man ner till Fyrisån för att betitta den exklusiva form av vattenskidåkning som tillgick så att arbetare sprang längs stränderna med rep fästade i någon skidbestyckad friherre som ville visa att det var möjligt att, om inte gå, så åtminstone stå, på vattnet. Eller så tittade man på när kungligheter åkte i en schnietzeljakt på Fyris frusna vatten där kungligheten själv tjänstgjorde som "räv". Och så tågade man återigen sjungande fosterländska och unionistiska sånger till prinshuset på Bäverns gränd där man andäktigt lyssnade till när kungligheterna sörplade soppa på näktergalstungor.